

11. SINIF

DERS ANALİZ SINAVI 01

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Adı :

Soyadı :

Numara :

Sınıf :

Doğru :

Yanlış :

Net :

BU SINAVDA YER ALAN KONULAR

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATINA GİRİŞ

- » Edebiyat ve Toplum ilişkisi
- » Edebiyatın Sanat Akımlarıyla ilişkisi
- » Yazım Kuralları
- » Noktalama İşaretleri

HİKAYE(ÖYKÜ)

- » Cumhuriyet Dönemi (1923 - 1940) Hikayesi
- » Cumhuriyet Dönemi (1940 - 1960) Hikayesi

AÇIKLAMALAR

- » Bu kitapçıkta sadece 11. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı'nın ilgili konuları bulunmaktadır.
- » Toplam soru sayısı 25'tir.
- » Bu sınav için önerilen süre 40 dakikadır.

1. Aşağıdakilerden hangisi bir makaleden alınmış olamaz?

- A) Yenilenebilir enerji kaynağı, enerji kaynağından alınan enerjiye eşit oranda veya kaynağın tükenme hızından daha çabuk bir şekilde kendini yenileyebilmesi ile tanımlanır. En genel yenilenebilir enerji şekli güneşten gelendir. Bazı formlar güneş enerjisini ve rüzgâr gücünü depolar.
- B) Öğrenme güçlüğü olarak bilinen disleksi, bir bireyin normal zekâ düzeyinde olmasına rağmen dil, okuma ve yazma becerilerinde sorunlar yaşamasına neden olan bir öğrenme bozukluğudur. Disleksi, dikkat ve hafızayı da etkileyebilir.
- C) Kişisel olarak gelişimimiz, hayatımızın her alanında etki eder. Çevremizle olan ilişkilerimizin kalitesini, yaratıcı düşünme gücümüzü, başarıımızı, yaşam standartlarımızı belirler. Zaten bunlar da kişinin mutlu olması için yeterli değil midir?
- D) Tramvay hâlâ yok. Biraz daha yerimde yatağımı, uykuyu düşünsem belki de uyuyuvereceğim. Donmak üzere olan insanların tatlılığını içimde duymaya başladım. Bari gideyim şu açık pastanede bir ıhlamur içeyim de sonra yatarım, dedim. Bir iki adım atmamıştım ki önüme bir adam dikildi.
- E) Protonlar ve nötronlar elektronlardan daha ağırdır ve atomun merkezindeki çekirdeğin içinde bulunur. Elektronlar son derece hafiftir ve çekirdeğin etrafında dönen bir bulutta bulunur. Elektron bulutu, çekirdeğe göre 10.000 kat daha büyük bir yarıçapa sahiptir.

2. Sadece hayat yoktur sanatın içerisinde. Kurgu olan her şeyi de içeriğinde barındırır ve bizi etkiler sanat. Bir tablonun, şarkının, kitabın, bir tiyatro oyununun bize kazandırdıkları arasında yaşamışlık da mevcuttur. Bir sanat eserini izleyerek kazanımlar elde edebiliriz. Dil edinimi, bir kazanımdır. Kültür edinimi sağlar sanat, sanat dili, diğer dil anlayışlarından farklı değerlendirilir.

Bu parçayla ilgili

- I. Edebî makale örneğidir.
- II. Kurmaca bir metin değildir.
- III. Farklı türde cümle yapıları vardır.
- IV. Karşılaştırmaya yer verilmiştir.
- V. Dil, dil ötesi işleviyle kullanılmıştır.

yargılarından hangisi söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3.

I

Türkiye son yıllarda rakipleriyle karşılaştırıldığında enerji bakımından avantajlı ülkeler arasındadır. 2017 yılında yapılan istatistikler kapsamında Brezilya kwh başına 18,10 cent ile en yüksek, İsveç de 4,46 cent ile elektrik fiyatı en düşük olan ülkedir. Türkiye aynı yıl 5,76 cent ile ortalamanın altında kalarak sanayideki maliyetleri azaltmaktadır.

II

ABD’de yöneticiler üzerine yapılmış bir araştırmada, yöneticilerin yalnızca %1’i yeterli zamanı olduğunu, her on kişiden biri %10... dördü %25; beşi ise %50 oranında yeterli zamana sahip olmadığını ve işlerini yapabilmek için bu düzeylerde zamana gerek duyduklarını belirtmişlerdir. Burada yöneticilerin aynı zamanı vardır fakat ihtiyaç duydukları zamanda değişiklik gözlemlenmektedir.

Numaralanmış metinlerle ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi doğrudur?

- A) I. metinde, öznellik ağır basmaktadır.
- B) II. metin, edebî bir metinden alınmıştır.
- C) Her iki metinde de sayısal verilerden yararlanılmıştır.
- D) II. metinde, dil alıcısı harekete geçirme işlevinde kullanılmıştır.
- E) I. metinde, birden çok duyuya yer verilmiştir.

4.

- I. Kırgız Türkleri de Kazak Türkleri gibi Arap ve Latin alfabelerini kullanmışlardır. 1940 yılından beri de şu anki Kiril alfabesini kullanmaktadırlar. Alfabelerinde 34 harf, 2 işaret vardır.
- II. Temsil ilişkisinin bir sorun olarak belirişi, yani estetik teorilerinin şafağı, aynı zamanda ilişkisizliğin bir ilişkilendirilme tarzı olarak bilgi probleminin temelinde yatan daha büyük bir soruyu da yeniden gün yüzüne çıkartmıştır.
- III. Türk ve dünya edebiyatında, mekân ve zaman olguları, özellikle modernist dönemin üzerinde durduğu ve çokça işlediği iki kavramdır.

Bu metinlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öznel anlatım kullanılması
- B) Mecaz anlamlı sözcüklere yer verilmesi
- C) Okuyucu bilgilendirmenin amaçlanması
- D) Alıcısı harekete geçirme işlevi kullanılması
- E) Örneklemeden yararlanılması

5. Ahmet Haşim, “Şiir Hakkında Bazı Mülâhazalar (Şiir Üzerine Bazı Düşünceler)” adlı yazısında şiir hakkındaki düşüncelerini şöyle dile getiriyor: “En güzel şiirler, anlamlarını okuyucunun ruhundan alan şiirlerdir. Şiirde kimi bölümlerin kuşkulu ve belirsiz kalması bir yanığı ve bir eksiklik olmak şöyle dursun, tam tersine şiirin güzelliği bakımından çok gereklidir. Biçimde körletici bir açıklık, İngiliz estetikçisi Ruskin’in dediği gibi hayal gücüne yapacak hiçbir şey bırakmaz, o zaman sanatçı en değerli “müttefik”i olan okuyucunun ruhundan gelecek yardımı yitirmiş olur. Sanat yapıtının en büyük ereği, hayal gücünü kendine bağlamaktır. Bunu başaramayan yapıtın öbür bütün meziyet ve erdemleri, onu bir sanat yapıtı olmamaktan kurtaramaz.

Bu metinden hareketle Ahmet Haşim’in “Şiir Hakkında Bazı Mülâhazalar (Şiir Üzerine Bazı Düşünceler)” adlı yazısının türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Makale B) Röportaj C) Sohbet
D) Fıkra E) Anı

6. Soğuğa dayanmanın en emin çaresi soğuğu sevmektir, derler. Gerçekten insan soğuğu aradığı zaman ne kadar şiddetli olursa olsun, etkilenmez. Sıcacık şehir dururken karlı dağlara çıkanlar, vaktinden önce kışı arayanlar vardır. Karların içinde, gömleklerini de çıkararak bir pantolonla âdeta çıplak gezerler. Soğuk, sıfırın çok altında olduğu hâlde onları üşütmez. Soğuğu sevdikleri için ona seve seve dayanırlar. Hayata dayanmanın en emin çaresi de hayatı sevmektir. İnsan bir kere hayatı sevince onun bütün külfetlerine katlanır. “Güleriz ağlanacak hâlimize.” diyen şair, emin olunuz ki hata ediyor. Ağlanacak bir hâl karşısında ağlamaya kalkan adamdan hiçbir fayda gelmez.

(Şevket Rado / Eşref Saati)

Bu parçadan ait olduğu türle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Gazete ve dergilerde yayımlanan yazılardandır.
B) Yazar, ele aldığı duygu ve düşüncüyü ispat yoluna gitmez.
C) Kurmaca metin örneğidir.
D) Parçada yazar, içten bir üslupla konuya bakış açısını aktarmıştır.
E) Niteleyici sözcüklere yer verilmiştir.

7. Güler yüz her şeyden önce insana cesaret verir. Çünkü güler yüzlü insanlar, her kusuru hoş gören, affeden insanlardır. Mesela dünyaya ilk adımlarını yeni atmaya başlamış bir çocuğa herkes güler yüzle bakar. Onun her kusuru yapabileceğini ve bütün kusurların affedilmeye layık olduğunu önceden kabul ettiğimiz için çocuk karşısında gülümser bir yüz takınırız.

(Şevket Rado)

- I. Genel bir konu ele alınmıştır.
II. Öznellik ağır basmaktadır.
III. Örnekleme yapılmıştır.
IV. Dil göndergesel işlevde kullanılmıştır.
V. Benzetme ve kişileştirme yapılmıştır.

Bu parçadan yukarıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Sohbet türünün samimi havası ve bu türün okuyucuyla kurduğu sıcak iletişimden dolayı pek çok yazarımız bu yazı türünde örnekler vermiştir. Bu yazarlarımızdan bir kısmı ise bu yazılarını bir kitapta toplayarak yayınlamıştır. Türk edebiyatının önemli gazetecilerinden biri olan ----, bu yazarlarımızdan biridir. Sanatçının *Ramazan Sohbetleri* adlı eseri sohbet türündeki yazılarını topladığı bir eserdir.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Rasim B) Ahmet Haşim
C) Ahmet Hamdi Tanpınar D) Ahmet Kutsi Tecer
E) Ahmet Şuayip

9. **Aşağıdakilerden hangisi makaleyle ilgili söylenemez?**

- A) Araştırmaya dayalı bir metin türüdür.
B) İlk örnekleri Servetifünun Dönemi’nde görülür.
C) Giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşur.
D) Ciddi ve resmî bir üslupla yazılır.
E) Belli bir konuda bilgi vermek için yazılır.

1. Bir beyaz lerze, bir dumanlı uçuş,
Eşini gaib eyleyen bir kuş
Gibi kar
Geçen eyyâm-ı nevbaharı arar...
Ey külübün sürûd-ı şeydâsı,
Ey kebûterlerin neşideleri,
O baharın bu işte ferdası
Kapladı bir derin sükûta yeri
Karlar
Ki hamûşâne dem-be-dem ağlar.

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tam ve zengin kafiye vardır.
B) Süslü ve sanatlı bir dille yazılmıştır.
C) Aruz ölçüsü kullanılmıştır.
D) Sanat için sanat anlayışı vardır.
E) Müstezat nazım biçimiyle yazılmıştır.

2. Merdiven

Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden
Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak
Ve bir zaman bakacaksın semaya ağılayarak

Sular sarardı yüzün perde perde solmakta
Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta

Eğilmiş arza kanar muttasıl kanar güller
Durur alev gibi dallarda kanlı bülbüller
Sular mı yandı neden tunca benziyor mermer

Bu bir lisân-ı hafidir ki ruha dolmakta
Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta

Bu dizelerinden hareketle Fecriati'nin en önemli sanatçısı Ahmet Haşim için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "Merdiven" sembolüyle anlatmaya çalıştığı hayat yoludur.
B) "Etek, güneş rengi bir yığın yaprak, yüzün perde perde soluğu" gibi sembollerle empresyonist (izlenimci) özelliklerini ortaya koymuştur.
C) Arapça-Farsça sözcük ve tamlamalarla dolu bir dil kullanmıştır.
D) Divan şiiri nazım biçimlerinden müstezâtı kullanmıştır.
E) Teşbih ve tecahülûarif sanatlarına yer vermiştir.

3. Şafak sökerken o yalnız, eski bir tekneceğin
Düğümlü, ekli, çürük ipleriyle uğraşarak
İlerliyordu, deniz aynı şiddetiyle şırak
Şırak dövüp eziyor, köhne teknenin şişkin
Siyah kaburgasını... "Ah açlık âh ü'mid"

Bu dizelerde Servetifünun şiirinin

- I. Arapça, Farsça sözcüklerle kurulu ağır bir dil kullanılmıştır.
II. Batıdan alınan sone, terzarima gibi nazım biçimleri kullanılmıştır.
III. Nazım nesre yaklaştırılmıştır.

özelliklerinden hangileri örneklendirilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

4. **Tanzimat Dönemi şiiriyle ilgili aşağıda verilen karşılaştırmalardan hangisi yanlıştır?**

- A) I. Dönem şairleri "toplum için sanat" anlayışını, II. Dönem şairleri "sanat için sanat" anlayışını benimsemiştir.
B) I. Dönem şairleri "vatan, millet, adalet" gibi konuları ele alırken II. Dönem şairleri "aşk, doğa, ölüm" gibi konuları ele almışlardır.
C) I. Dönem şairleri dilde sadeleşmeyi amaçlamış ancak bunda başarılı olamamış, II. Dönem şairleri ise ağır olan bu dili daha da ağırlaştırmıştır.
D) I. Dönem şairleri "göz için uyak" anlayışını, II. Dönem şairleri ise "kulak için uyak" anlayışını benimsemiştir.
E) I. Dönem şairleri sanatlı söyleyişi benimserken II. Dönem şairleri sanatlı söyleyişten uzak durmuştur.

5. Âmâlimiz efkârımız ikbâl-i vatandır
Serhadimize kal'a bizim hâk-ı bendedir
Osmanlılariz ziyetimiz kanlı kefendir
Gavgâda şehdetle bütün kâm alırlar biz
Osmanlılariz can verir nâm alırlar biz
Kan ile kılıçtır görünen bayrağımızda
Can korkusu geçmez ovamızda dağımızda
Bu dizelerden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) Tanzimat şiirinin I. Dönem zihniyetini yansıtmaktadır.
B) Kafiye ve redif örneklendirilmiştir.
C) Toplum için sanat anlayışıyla kaleme alınmıştır.
D) Sembolizm akımının izlerini taşımaktadır.
E) Anlam şiirin bütününe yayılmıştır.

6. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde Tanzimat Dönemi şiirine özgü bir kavrama yer verilmemiştir?**
- A) Aç vatan göğsünü İlah'ına aç!
Şühedanı çıkar da ortaya saç!
B) Ne-yâr-ı cân imişsin ah ey ümmid-i istikbâl
Cihanı sensin azad eyleyen bin ye's ü mihnetten
C) Din için, devlet için, can çekişen millet için,
Azme hâil mi olurmuş bu çürük ten kafesi?
D) Bu cebri men için aklı-beşer kodu kânûn
Ki ettiler âna hükmünce adl ü hak ta'bir
E) Nedür bu handeler bu işveler bu nâz u istiğnâ
Nedür bu cilveler bu şîveler bu kâmet-i bâlâ

7. Servetifünuncular son derece ağır ve süslü bir dil kullanmışlardır. Dile Arapça, Farsça ve Fransızcadan yeni sözcük tamlama ve terkipler aktarmışlar; dile o güne değin hiç duyulmamış ve kendi uydurdıkları tamlamalar ekleyerek anlaşılması olanaksız yapay bir şiir dili yaratmışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi Servetifünuncuların böyle bir sanat anlayışını benimsemelerinin nedeni olamaz?

- A) Fransız edebiyatının etkisi
B) Dönemin baskıcı yönetimi
C) Sanat yapma kaygısı
D) Halka ulaşma isteği
E) Şiirde güzellik arayışı

8. Sabahattin Eyüboğlu, şöyle der: "İşte, mesela, Türkçemizin en güzel mısralarından biri: 'Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden'

Basit bir emirden başka bir şey olmayan manaya dokunmaksızın kelimelerin yerlerini değiştiriniz:

'Bu merdivenlerden ağır ağır çıkacaksın.'

Sihir kayboldu. Ortada artık bir posadan, boş bir esans şişesinden başka bir şey yok. Artık bu şekilde dizilen kelimelerden şiir cereyanı geçmiyor. İşte öz şiir bu eksilen şey; bu, manadan zahmetsizce sıyrılıp kaçan 'ruh'tur. Şairin yaptığı iş de herhangi bir kelime ve ses yığınının bu sihirli mevcudiyeti koymaktır."

Bu parçada söz edilen dizede yapılan değişiklikle sıradanlaşması, saf şiirin hangi anlayışının göstergesidir?

- A) Şiir konuşma diline yaklaştıkça etkisini yitirir.
B) Şiire manevi benliğini kazandıran kelimelerin ahenkli dizilişidir.
C) Şiirde anlam, biçimden önde gelmelidir.
D) Söz sanatları, bir şiirin omurgasını oluşturan unsurlardır.
E) Toplumun anlamayacağı bir söyleyiş, şiirin asıl maksadını hiçe saymaktır.

9. I. Tanzimat Dönemi'nde yeni şiirin ilk temsilcisidir, Fransa'ya gitmeden önce klasik kasideler yazmış fakat Fransa'dan döndükten sonra kasidede biçim açısından değişiklikler yapmış, ayrıca toplumsal kavramlara yer vermiştir. (Şinasi)
- II. Tanzimat'la birlikte gelen yeniliklere düşünce olarak bağlıdır ancak uygulamada eskiye bağlı olduğu görülür; uzun manzum ön sözünden dolayı 1874'te yayımladığı *Harabat* adlı antolojisi ile eski edebiyatın propagandasını yapmakla suçlanır. (Muallim Naci)
- III. Edebiyatımızın batılılaşmasını yürekten savunmuş, bütün edebî türlerde eser vermiş; "toplum için sanat" anlayışıyla "özgürlük, vatan, yasa, hak, adalet, ahlak" konularını işlemiştir. (Namık Kemal)
- IV. Şiirin tek amacının güzellik olduğunu, şiirin ahlaka, mantığa uymak zorunda olmadığını ancak ahlaka aykırı da olamayacağını, güzel olan her şeyin şiirin konusu olabileceğini savunmuştur. (Recaizade Mahmut Ekrem)
- V. Şiirlerinde "ölüm" konusu geniş bir yer tutar. Eşi Fatma Hanım'ı yitirdikten sonra yazdığı *Makber*, *Ölü*, *Hacle* gibi şiirlerinde ölümün verdiği acıyı, ölüm ve öteki fizikötesi sorunlarla ilgili düşünceleri işler. (Abdülhak Hamit Tarhan)

Numaralanmış cümlelerin hangisinde verilen bilgi araç içindeki sanatçıyla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. I. ---- "saat-ı semen fem (yasemin renkli saat)", "berf-i zerrin (altın renkli kar)" gibi Arapça, Farsça kelime ve tamlamalar kullanılmıştır.
- II. ---- aşk, doğa, aile hayatı ve gündelik yaşamın basit konuları aşırı bir hassasiyetle işlenmiştir.
- III. ---- Tevfik Fikret, Ali Ekrem, Süleyman Nazif gibi şairler II. Meşrutiyet'in ilanından sonra sosyal meselelere yönelmiştir.
- IV. ---- sadece Tevfik Fikret, *Şermin* adlı eserini hece ölçüsüyle yazmış, bunun dışında aruz ölçüsü kullanılmıştır.
- V. ---- Batı edebiyatı örnek alınmış, klasisizm ve romantizm akımlarının etkisinde kalınmıştır.

Numaralanmış cümlelerden hangisinin başına "Servetifünun şiirinde" sözü getirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Ekseriya tahayyülüm bir meftuniyet-i âşikane ile maziye pervaz eder. Fikrim hatırat-ı latifeyi havi olan o mesud zamanı düşünmekten müteleziz olur. Mazi benim için neşvelere, handelere cilvegâh bir semâ-yı ruhperverdir. Kalbim darabat-ı kadere hedef oldukça o semâ-yı latifin bulutlar arasından eşiarîz olan hatıralarla teselli bulur, hissiyatım o feza-yı saadette tayeran eder, müsterih olur. (Genellikle hayallerim âşikane bir tutkuyla maziye kanat açar. Fikrim hoş hatıraları içeren o mutlu zamanı düşünmekten tat alır. Mazi benim için sevinçlere, gülüşlere sahne olan, ruhu okşayan bir gökyüzüdür. Kalbim kaderin darbelerine hedef oldukça o güzel gökyüzünün bulutları arasından ışık saçan hatıralarla teselli bulur, hislerim o mutluluğun sonsuzluğunda açar, huzur bulur.)

(Halit Ziya Uşaklıgil)

Bu parçanın örneklendirdiği türle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İlk kez Servetifünun Dönemi'nde kullanılmıştır.
- B) İç ahenge önem verilmiştir.
- C) Didaktik bir anlatım önemsendir.
- D) Şairane konular, şiire ait bir üslupla aktarılır.
- E) Mehmet Rauf da Halit Ziya gibi bu türün örneğini vermiştir.

12. Görüp ahkâm-ı asrı münharif sıdk u selâmetten Çekildik izzet ü ikbâl ile bâb-ı Hükûmet'ten

Usanmaz kendini insan bilenler halka hizmetten Mürvvet-mend olan mazlûma el çekmez iânetten

Hakir olduysa millet, şanına noksan gelir sanma Yere düşmekle cevher sâkât olmaz kadr ü kıymetten

Bu beyitleriyle şiirde toplumsallığı ön plana çıkaran "Vatan Şairi" aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Namık Kemal B) İbrahim Şinasi
- C) Tevfik Fikret D) Ziya Paşa
- E) Abdülhak Hamit Tarhan

13. Sembolizm etkisinde yazdığı pek çok şiirinde kapalı anlatım ve duyu aktarımlarına sıklıkla rastlanır. “Beyaz titreyiş, mor uğultu” gibi alışılmamış bağdaştırmalarla kurulu bir şiir anlayışı vardır. Farsça tamlamalarla kurduğu ağır imgeler, saf şiir özelliği gösterir. Şiirlerinde kullandığı “saat-i semenfam, çeng-i müzehbep, nay-i zümürüt” gibi imgeler sanat dünyasında önemli tartışmalar yaratmıştır. Şairin bu tarzda yazdığı en iyi örnek *Yakazat-ı Leyliye* ve *Elhan-ı Şita* şiirleridir.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevfik Fikret
B) Ahmet Haşim
C) Süleyman Nazif
D) Cenap Şahabettin
E) Ahmet Rasim

14. I

Ne dedim, ne düşündüm, içimden neler geçti; bunlar benimle Yüce Mevla arasında olup biten mahrem mevzulardır. Bunları dile getirmekten acizim. Tıpkı büyük ceddimiz *Mevlid* yazarı Süleyman Çelebi gibi ben de bu satırları okuyanlardan bir Fatiha isterim, dua beklerim.

II

Ben o zamanlar on altı yaşımdaydım, lise birde. İnce, uzun bir oğlan... Saçlarım kirpi gibi dik duruyor; ne yana ne geriye taranıyor, beni deli ediyordu. Babam “İnatsın... İnâtçı adamın saçı yatmaz. Dedene çekmişsin besbelli. Keşke annene benzeseydin.” diyordu.

Aşağıdakilerden hangisi bu iki metnin herhangi birinde bulunan özelliklerden değildir?

- A) Kahraman anlatıcı bakış açısı kullanılmıştır.
B) Kahraman; toplumdan kaçan, toplumla çatışma yaşayan biridir.
C) Dinî unsurlara yer verilmiştir.
D) Anlatım unsurları bireyi ön plana çıkarmayı amaçlamıştır.
E) Fiziksel betimlemeye yer verilmiştir.

15. Tevfik Fikret manzum hikâye biçiminde yazdığı *Balıkçılar* gibi eserlerinde hece ölçüsünü başarıyla kullanıp konuşma

I

diline yaklaştırdı. Türk edebiyatındaki ilk çocuk şiir kitabı Şermin’i yazdı. Tevfik Fikret’in edebî hayatı 1880-1896

II

ve 1896 sonrası olarak ikiye ayrılır. İlk döneminde parnasizmin etkileriyle yazdığı şiirlerinde sanat için sanat

III

IV

anlayışını, ikinci döneminde toplum için sanat anlayışını

V

benimsedi; şiirlerinde uygarlık ve özgürlük gibi konuları işledi.

Bu parçadaki numaralanmış bölümlerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

16. – Beni hatırladın mı evlat?
– Hatırladım.
– Nasılsın?
– İyiyim, teşekkür ederim.
– Nereden geliyorsun böyle?
– Pazardan.
– Neden bu geç saatte gittin oraya?
– Akşam saatlerinde her şey ucuzladığından...
– Sizin kapının önünde oturan kim?
– Kardeşim.

Bu konuşmada sorulara verilen yanıtların cümledeki görevleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yüklem-özne-dolaylı tümleş-dolaylı tümleş-özne
B) Yüklem-yüklem-zarf tümleci-zarf tümleci-özne
C) Yüklem-yüklem-dolaylı tümleş-zarf tümleci-yüklem
D) Belirtili nesne-özne-dolaylı tümleş-dolaylı tümleş-özne
E) Özne-yüklem-dolaylı tümleş-zarf tümleci-özne

1. Gayet zayıf bir ışık... Ancak odanın büyük çizgilerini görebiliyorum. Teferruat sarı bir belirsizlik içinde bulanıyor. Kapıma vuruldu. "Giriniz." Işıklı dehlizin soluk çerçevesi önünde bir kadın... Bembeyaz bir gömleğin üstünde esmer bir baş. Siyah kaşlar, yuvarlak ve kabarık, akları parlayan, oyuklarına mihli, sabit, katı gözler: "Yemeğiniz şimdi gelecek." ... Zaman yürümüyor, dakikalar korkunç bir sıkıntı içinde uzuyor, birikmiyor, toplanmıyor ve bir çeyrek saat olamıyor. Aylar, kim bilir ne ıstıraplı aylar geçireceğim yatağıma büyük bir korku içinde bakıyorum.

Bu parçadan hareketle bireyin iç dünyasını esas alan romanlarla ilgili

- İzlenimlere başvurulmuştur.
- Kahraman anlatıcı örneklendirilmiştir.
- Kahramanın ruh hâline ait ayrıntılara yer verilmiştir.
- Bilinç akışı tekniği kullanılmıştır.
- Durum hikâyesine ait özellikler vardır.

yargılarından hangisi söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Bireyin iç dünyasını ele alan yazarlar, gerçekliğe farklı yaklaşmak ve modern yaşamın insana ve topluma olan etkisini aktarmak amacıyla ---- bilminden yararlanmışlardır. İnsanın zihninden geçirdiklerini sınır koymadan peş peşe anlatmak için de ---- tekniğini sıkça kullanmışlardır.

Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilmelidir?

- psikoloji - üst kurmaca
- sosyoloji - geriye ket vurma
- psikoloji - bilinç akışı
- felsefe - iç monolog
- sosyoloji - gösterme

3. Toplumcu anlayışla yazılan romanlarda ---- ön plana çıkar.

Bu açıklamadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- ideolojiler B) hayaller C) duygular
- tutkular E) psikolojiler

4. Peyami Safa,

- yozlaştırılmış Batı kültür ve yaşamına eleştirel bir üslupla yaklaşmış, bu tarz bir hayatı benimseyenlerin vatanlarının işgal edilmesini bile umursamayıp keyfi bir yaşam sürmelerini anlatmıştır.
- I. Dünya Savaşı sonrasında Türk aydınlarının yaşadığı değişimleri ele almıştır.
- tıp öğrenimi yaparken bunalıma girerek felsefeye yönelen ve sonuçta mistik dünya görüşünde karar kılan bir gencin hikâyesini anlatmıştır.
- 20. asırda gençliğin içine düştüğü bunalımı, içki ve sefahat âlemini, toplumun bozulan ahlaki yapısını ve dejenere olan değer yargılarını gözler önüne sermiştir.

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış cümlelerdeki boşluklardan birine getirilemez?

- Matmazel Noraliya'nın Koltuğu'nda
- Biz İnsanlar'da
- Bir Tereddüdün Romanı'nda
- Sözde Kızlar'da
- Yalnızız'da

5. • Devlet'in kolluk görevlileri; aldıkları buyruklara uyararak gözü kapalı, nerede bulurlarsa orada indiriyorlardı copları çocuklara. Sorgucular, karşısına getirilen gencecik yurtseverleri acımasızca suçluyorlar; yakaları simli, kara giyimli yargılayıcılar, bol bol tutuklama kararları veriyorlardı. Karakollar; fidan gibi çocuklarla dolup taşıyordu, kızlı erkekli.
- Genç adam, hücresindeyken bir otomobil sesi duydu. Ayağa fırladı. Sıranın kendisine geldiğini düşünerek tedirgin oldu. O anda kendini sessizce bekleyen sığırcıklara benzetti. İnsanlarla dolu cıvı cıvı caddelerde çaylağın saldırmalarını bekleyen sığırcıklar gibiydi. Genç adam; sığırcıkların çaylakları beklediği gibi tedirgin, endişeli ve sessiz bir şekilde kendini götürüp işkence yapacak olan adamı bekledi.

Aynı yazarın eserlerinden alınan bu parçalardan hareketle yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- Toplumsal-gerçekçi olduğuna
- Konuşma dilinden yararlandığına
- İç monolog tekniğine yer verdiğine
- Tanrısal anlatıcı bakış açısı kullandığına
- Benzetmelere başvurduğuna

6. Aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden farklı bir bakış açısıyla oluşturulmuştur?

- A) Fabrikanın kurşuni boyalı demir kapısı önünden üçe ayrılarak her biri bir başka mahalleye giden yollar; İnegöl çift atlıları, boy boy, renk renk kamyonlar ve yüklü deve dizileriyle doluydu. Geçit vermeyecek şekilde tıkalı üç yol, fabrika kapısında birleşiyordu.
- B) Köşe başlarındaki ampullerin pırıl pırıl kıpırdandığı serin bir akşam... Parkın arkasındaki sinemanın alabildiğine açık pikabının sesi; bu serin, bu yalın ayaklı mahalle çocuklarının kovboyculuk oynadığı, japone kollu kızların sinema önlerinde tur attıkları lacivert geceye yayılıyordu.
- C) Mavi kengerler dikenlerini kayalıkların arasından som mavi çıkarmıştı. Hasan kayalıkta bir keklik gibi kayıyordu. Aşağısı, gündeğusu uçurumdu. Başı dönüyordu Hasan'ın. Kartal yuvalarında ne bir yumurta ne de kartal yavrularını bulabilmişti.
- D) O gün bu gündür Dikenlidüzü köylüleri; her yıl çift koşmazdan önce, Çakırdikenliği büyük bir toy düğünle ateşe verirler. Ateş, Çakırdikenliği sarar, Çakırdikenlikten çılgınlık gelir. Bu ateşle birlikte de Alidağ'ın doruğunda bir top ışık patlar.
- E) Dedim ki gitsin, olacağı buydu zaten. Sen yap bir iğne, koydum parayı önüne. Aha, dedim, sonra para. Yap iğneyi. Parasıylan değil mi? Şu ağaca vurdururum, beygirlerine vurdururum. Yap iğneyi kardaş, dedim.

7. Roman yazmaya, ilk hikâye kitabı *Bir Çınar Vardı*'dan sonra yayımlanan *Köse Kadı* ile başlar. Ardından ilk romanın devamı niteliğini taşıyan *Uçdaki Adam* yayımlanır. Yazarın, son romanı *Sokakta* ile Türk edebiyatındaki romancılığını kendi dairesinde bir anlamda en üst seviyeye çıkardığı ifade edilebilir. Yazar, toplumsal konuları ince bir işçilikle ele alır. Bu bağlamda sanatçının insan, tarih, medeniyet, din, ahlâk kısacası hayata ait bütün unsurları kahramanları vasıtasıyla değerlendirdiği ifade edilebilir.

Bu parçada söz edilen millî ve dinî duyarlılıkla roman yazan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bahaeddin Özkış
- B) Hüseyin Nihal Atsız
- C) Sevinç Çokum
- D) Emine İşinsu
- E) Mustafa Necati Sepetçioğlu

8. Yaşar Kemal, *İnce Memed* adlı romanıyla uluslararası bir üne kavuşmuştur; bu eser birçok dile çevrilmiştir. Romanda ---- anlatmıştır. Eser, dört ciltten oluşmaktadır.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) Yiğit; yetenekli bir adamın, beyi için kaçırması istenen kıza âşık olması ve onu kendisine kaçırması, beyinin peşine düşeceğini bildiği için üç yıl dağlarda yaşaması, daha sonra patlak veren Şeyh Sait İsyanı'nda "Şih Mahmut"a sığınması ve eski beyine karşı devletin tarafında savaşmasını
 - B) Karadeniz'in kıyı kasabalarından birinde, bir baltaya sahip olamadığı söylenen bir çocuğun yalnızca ilginç bulduklarını, kasaba insanlarını, çalışanlarını seyretmesini
 - C) Toroslar'da Değirmenoluk köyünde yaşayan yoksul ve yetim bir köylü çocuğunun Abdi Ağa'nın baskısına dayanamayıp onun yeğenini öldürmesi ve dağa çıkıp eşkiya olmasını
 - D) kendi gibi efe olan babasının öldürülmesinden sonra Osmanlı İmparatorluğu'nda meydana gelen haksızlıklara dayanamayarak dağa çıkan bir gencin halka zulmedenleri cezalandırması ve halkın sevgisini kazanmasını
 - E) Cumhuriyetin ilk yıllarında Doğu Anadolu'nun amansız koşullarında obasını, insanlarını fitneden korumaya ant vermiş, kulları uyarıp diriltmeye baş koymuş bir çan ustasının mücadelesini
9. Avukat o. Sekiz yıl önce geldi buraya. Savcı olarak atanmıştı. Çok gençti. Dünyayı değiştireceğine inanıyordu. Geceleri ne zaman evinin önünden geçsem penceresi hep aydınlık olurdu. Masasında ya bir şeyler okur ya da bir şeyler yazardı. Her yerde, herkesle açık açık tartışır, sözünü esirgemezdi. Görevli olarak gittiği köylüklerde çevresine bir yığın köylüyü toplar, onlara ürünlerinin nasıl ucuza kapatıldığını, emeklerinin nasıl sömürüldüğünü anlatırdı. Bize böyle aydınlar gerek. Masa başı aydınlarından çok çekti bu ülke. Halkın arasına girilmedikçe kimse değiştiremez bu insanları.

Bu parçada sözü edilen kahraman için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İdealisttir.
- B) Çalışkandır.
- C) Açık sözlüdür.
- D) Cesurdur.
- E) Gelenekçidir.

10. Aşağıdaki millî ve dinî duyarlılıkla kaleme alınmış metinlerden hangisinin anlatıcı bakış açısı diğerlerinden farklıdır?

- A) O an akli başına geldi Yunus'un. İçinde yüreği burkulmuş gibi oldu, kalakaldı: "Ne büyük hata yaptım ben, nasip sundu, kabul etmedim! Nasip senin neyine hay koca aptal!" Ama o, beni layık gördü ki... Allah'ım, güzel Allah'ım ne yaptım ben!
- B) Sonra aklına Ahi Evren geldi demişti ki "Beni bir veli ile mukayese edersen olmaz, onun yaptıklarını ben beceremem, o kimse veliyse ben mütevazı bir öğreticiyim, seni Yüce Çalap'a yakınlaştıramam ancak ahlakını temizleyebilir, sorumluluklarını öğretebilirim."
- C) Beynim dönüp duruyordu. Adam, bana bir sürü nasihat daha çekti. Aslında ne bana ne deli karıma güveni varmış. Yeterli değilmişiz, üzerimizde uygulanan plan, saçmaymış ama bir kere başlamış madem, yürüsün diyormuş. Bakıp izleyecekmiş, en küçük bir sapmada artık çekeceğim varmış.
- D) Mehmet sert sert söylendi. Hasan ister istemez sustu. Ama biliyordu, iyi biliyordu, bu gece Niko aynı suali soracak ona, "Kafasız öküz, öğrenemedin mi?" diyecek. Ne olur sanki söyleyiverseler, ne kötülük var bunda? Hasan göğüs geçirdi. Oldum olası korkaktır.
- E) Bekir karakoldan gülerek çıktı, iyi atlatmıştı ilk vartayı, "İdareye alışıyorum gayri!" diye övündü, sonra kızdı kendine: "Abe sevindiğim şeye bak, rezillik bu be, rezillik! Kaptan böyle mi yapardı, iş yürüsün diye gâvuru idareye mi kalkardı. Yoksa kılıcı kaptığı gibi..."

11. (I) Güneş enerjisiyle çalışan Solar Impulse adlı uçak, yaklaşık tam üç ay sonra tamamlandı. (II) Sekiz uçuştan oluşan yolculuğun sonucunda toplam 6000 kilometre yol aldı. (III) Solar Impulse, uçuşa İsviçre'nin Payerne kentinden başladı ve yolculuk belirli bir rota izleyerek tekrar aynı kentte son buldu. (IV) Tek kişilik bir uçak Solar Impuls, İsviçre'de üretilmiş ve yaklaşık 22 metre uzunluğa ve 63 metre kanat genişliğine sahip; ağırlığıysa yalnızca 1600 kilogram. (V) Uçağın bu kadar hafif olmasının nedeni yapımında hem dayanıklı hem de çok hafif bir malzeme olan karbon fiberin kullanılması.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanılmasından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Filistin cephesindeki subay arkadaşlarının "Cehennem Topçu" dedikleri, Yüzbaşı Cemil, dürbünü indirmeden kısa kısa gülünce, teyzesinin kızı Neriman gözlerini örgüsünden kaldırıp pencereden baktı:

- Neye güldünüz?
— Hiç...
— Kuzum neye güldünüz?
— "Batarya ateş!" diye bağırıyordım, korkar mıydın?
— Ödüm kopardı.
— Dalmışım. Bizim bölükler karşı tepeye saldıracaklarmış da koruma ateşi açacakmışım, gibi geldi.
— Nedir koruma ateşi?
— Düşman siperlerine gülle yağdırırsın, düşman siperleri başlarını

çıkarıp ateş edemezler!

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gözlemci anlatıcı bakış açısıyla yazılmıştır.
B) Diyalog tekniğine yer verilmiştir.
C) Edebiyat-tarih ilişkisi söz konusudur.
D) Betimleyici öğelere yer verilmiştir.
E) Dil sanatsal işlevde kullanılmıştır.

13. Aşağıdaki parçaların hangisinde “iç çözümleme” tekniği uygulanmıştır?

- A) Vurulmaktan çekinerek ateş ediyorsun. Az sonra yerini değiştiriyor, yine ateşliyorsun silahını. Kimleri vuruyorsun? Vuruyor musun? Öldürüyor musun? Ne kötü! O da seni öldürecek mi? Ölen sen mi olacaksın? Ya can alacaksın ya canından olacaksın.
- B) Birden kapı açıldı. Babamdı. Islıgımı duymuş olmalıydı. Kaçak ressam, yakalanmıştı sonunda. Anneme de bana da kim bilir neler söyleyecekti. Tepeden tırnağa bembeyaz oldum sanıyorum. O anda kendimi bir hırsız gibi hissettim.
- C) Yavaş yavaş merdivenleri indi. Orta kata gelince müdürün odası gözüne ilişti. Şakir Bey’i bir kere görmek fena olmaz diye düşündü. Kocası hakkında ondan malûmat alabilirdi, hademe ile içeriye haber gönderdi.
- D) Bu güzelim şiirin bir dizesini, kendimi onca zorlamış ama bir türlü çıkaramamıştım. Oysa daha ilk düşünüşümde, ilk okuyuşumda o kayıp dize dilimin ucunda gibiydi. Ve hep dilimin ucunda kaldı ama çıkmadı. Hem de aylarca.
- E) O aylardır takıldığım, belleğimin derinliklerinden söküp çıkarmaya çalıştığım o kayıp dize de bir çırpıda dökülürmüştü dudaklarımdan. “Kar” şiiri bütünüyle özgürdü artık o sıcak bozkır akşamüstünde; tutuklu tek dizesi kalmamıştı.

- 14.** Gitsem artık buralardan; bu şehri, bu insanları, bu akını bırakıp başka uzak yerlere gitsem. Şimdi kalkıp istasyonuna gitsem; bir tren olsa binsem, beni başka trenlere, başka istasyonlara, başka insanlara götürse bir küçük kasaba akşamına götürse ya da deniz kıyısı olan bir yere.

Bu parçada kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilinç akışı B) Özetleme C) İç konuşma
D) İç çözümleme E) Geriye dönüş

- 15.** Eve sinirli sinirli girdi. Annesi hasta hasta oturmuş çamaşır yıkıyordu. Oğlunu görünce: “Yavrum” dedi, “bakkala gaz gelmiş!” Parladı: “Eee?” “Tenekeyi alsan da...” “Kuyruğa girsem di mi?” “Ben hangi birine yetişeyim yavrum? Bak, hasta hasta çamaşır yıkıyorum. Hiç mi acımıyorsun annene?” Öfkeden kıpkırmızı kesilmişti: “Yahu anlatamıyorum sana be kocakarı anlatamıyorum be! Bu sakat bacakla kuyrukta saatlerce nasıl beklerim?” İhtiyar kadın, sabunlu ellerinin tersiyle gözlerini sildi: “Ah yavrum ah... Vaktiyle aksilik etmesen de...” “Tütün kokulu kızlardan biriyle evlenseydim di mi?” “Öyleyse gör ne hâlin varsa diyeceğim ama dilim varmıyor. Yavrum ben kendi nefsimi işte geldim işte gidiyorum. Aklım fikrim sende. O sakat bacakla ne olacaksın ben gözlerimi yumunca? Kim sana bir lokma ekmek verecek? Kim çamaşırını yıkayacak?”

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mekân ayrıntılı bir şekilde betimlenmiştir.
- B) “sinirli sinirli”, “kıpkırmızı” belirteçleri anlatıcının psikolojisini yansıtmaktadır.
- C) Kendini önerilen eylemlere uygun hissetmeyen bir kahraman söz konusudur.
- D) Anlatım, olaylara dışarıdan bakan bir anlatıcı tarafından gerçekleştirilmektedir.
- E) Diyalog tekniğine yer verilmektedir.

- 16.** Orhan Pamuk’un romanlarının özelliklerinden biri de romanların birbiriyle ilişki içinde olmasıdır. Bir romandaki karakter, diğer romanın içinde belirir. Bir romanda cevaplanmamış bir soru, diğer romanlarında cevaplanır ya da cevaplanılmış gibi yapılır. Romanlar arasındaki ilişki, bununla da kalmaz. Bir romanın içinden diğeri çıkar. Orhan Pamuk şöyle der: “Benim bütün kitaplarım, bir önceki kitabın içinden doğar. Oradaki bir ayrıntıdan, cümleden. “Cevdet Bey”deki gençlerden bir anlamda “Sessiz Ev” doğdu.

Bu parçadan yola çıkılarak

- I. Metinler arası kavramı hakkında bilgi verilmiştir.
- II. Bireyin iç dünyasına yönelişin nedenleri sıralanmıştır.
- III. Toplumcu gerçekçi roman anlayışı tanımlanmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III